

Köszeg és Vidéke

ELŐFIZETÉSI ÁR egynegyed évre:

Helyben házhoz szállítva 1-60 Pengő
Vidékre postán 2-— Pengő
Külföldre egy évre 3 dollár

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:
vitéz Szabadvány Ferenc
Vásártér 13. Telefonszám 4

Kiadótulajdonos:
Rónai Frigyes
Várkör 39. sz. Telefonszám 23

Hirdetések millimétersoronként 6 fillér
Legkisebb hirdetés 120 P
Nyitólér sora 30 fillér
Szövegközötti reklámhír sora 20 fillér.

Nemzeti valuta letéttel, illetve belföldi kölcsönrel kell a kiutat keresni.

A külföldi kölcsön a főproblémája ma egész Csonka-Magyarországnak. A külföldi államok azonban ugylátszik annyira el vannak foglalva a maguk gazdasági gondjaival, hogy a kölcsön folyósítása egyre késik. Valószínűleg a politika is közre játszik. Ha Franciaországnak egyedül vagyunk kiszolgáltatva, akkor a kölcsönnek alighanem igen nagy ára lesz.

Ebből a szempontból egy budapesti ügyvéd vetett fel a napokban oly eszmét, mely máris a legnagyobb visszhangra talált. Szerinte meg kell kísérelni, mielőtt egy csekely összegért Isten tudja mit kötünk le megint a külföldnek, a belföldi megoldást. A legrégibb és egyuttal legigazibb közmondások egyike: „Segíts magadon, az Isten is megsegít”. A terv szerint egy önkéntes és társadalmi jellegű akciónak kellene megindulni, amely felajánlja a Nemzeti Banknak kölcsön formájában a bankokban vagy otthon a szekrényekben heverő nélkülözhető valutáját, aranyát vagy pengőjét, melyet bizonyos idő letelte után azután teljes mértékben kapna vissza. Ezt a kölcsönt tehát nem is az államnak, hanem a Nemzeti Banknak adnák kölcsön. Önkéntesen, szabad elhatározásból.

Csak kb. 400 pengőnek megfelelő összeget, ennyi valutát, vagy aranyat kellene az aránylag jobb sorban levő lakosoknak fejénként leadni és ezzel meg volna oldva a gordiusi csomó. Meg volna mentve a magyar közigazdaság és vége volna a mostani lehetetlen állapotoknak. Természetes, hogy ily belföldi kölcsön követnie kellene az egész országban a legnagyobb fokú takarékoságnak.

Ha e kérdésben a magyar társadalom össze tudna fogni és megtudná valósítani ezt a tervet, akkor nemcsak a itt omlana össze magától a mostani bizalmi krízis, hanem a külföldnek is fel kellene figyelni a polgárság e nagyszerű cselekedetére, amely egyuttal dokumentálná, hogy az országnak meg van a gazdasági ereje és jövőjében való hite. Minden magyarnak nemcsak nemzete érdekében, de a saját okosan felfogott érdekében is kötelessége, hogy keresse a mai állapotokból a kivezető utat, támogassa az ország hitelét és bizon hazájának jobb jövőjében. A lapokban úgy olvasom, hogy a fővárosi ügyvéd e nagyszabású tervét a kormány is magáévá teszi és így reméljük ezuttal, hogy a terv nem csak terv marad. Nem pillanatnyi felángolás, hanem egy olyan cselekedet, amellyel hazánkat kivezethetjük a legnehezebb időkből s amelynek jelentő segítségét talán csak évek múlva ismerjük meg igaz nagyságában.

Egyről meg vagyok győződve. A mai nyomoruságos viszonyok között is, nem az a 125 millió pengő, amiért kunyerálnunk és tétet-fejet hajtunk minden külföldi bank előtt, hanem

ezen összegnek többszöröse van meg Magyarországon szekrényekben, ládafiokokban stb.-ben, valutákban, aranyban, pengőben, ezüstben. Azokról az értékekről nem is beszélünk, amelyeket a jól informált nagy tömegekben idejében külföldön helyeztek letétbe. Ha ezen összegeket meg lehetne fogni, akkor most nem főne ez országban mindenkinek attól a feje, hol és merre kell keresni a kivezető utat. (v. Sz.)

Beszédes számok: érdekes adatok.

Ma mindenki a gazdasági krízisről, a pénzügyi bajokról beszél. Ezek a témák minden más kérdést háttérbe szorítanak. Érthetően, mert majd mindenkinek husába vágna a mai állapotok, amelynek keserveit kivétel nélkül minden ember a saját bőrén érzi.

Mindenki a kellő takarékoság hiányában és a túl méretezett költségvetésben látja a bajok főokát. Rendkívül érdekesek és beszédesek e szempontból Bethlen István által a parlament elé terjesztett következő számok. A budapesti kikötő építésére 265 millió fordítottak. Ut és hidépítésre 728 millió, vízi beruházásokra 781 milliót, a hitelet támogatására 732 milliót, a Pénzügyi központ alapítójának emelésére 238 milliót, rövidlejáratu gazdasági kölcsönökre 11 milliót, az Országos Központi Hitel-szövetkezet erősítésére 10 milliót, a kisiparosok hitelének javítására 5 milliót, az Ipari Jelző Intézet alapítójára 3 milliót, a kiskereskedelem támogatására 1 milliót, a vásárcsarnoki és piaci árusok támogatására fél milliót, a közszolgálati alkalmazottak áruhitelének biztosítására 3 milliót. Nagyobb beruházások a postánál 105 m., az államvasutaknál 127 m., a mezőgazdasági termelés előmozdítására 907 m., a tanyaiskolák részére 463 m., egyéb kulturális beruházásokra 759 m. (ebből egyetemekre 224 m., internátusokra és ösztöndíjakra 68 m., középfokú oktatás céljaira 81 m., tudományos intézetek létesítésére 62 m., rendkívüli segély az Operának és Nemzeti Színháznak 1 m. stb.). Közegészségügyi és népjóléti beruházásokra 349 m. Kislakás építésre 694 m., hivatali épületek létesítésére 878 millió.

Rendkívül érdekes és igazán beszédes számok az 1931/32 évi költészetes költségvetés tételei. Állami adósságok 921 m., békeszerződési terhek 99 m., személyi járandóságok 3006 m., dologi kiadások 266 m., nyugdíjások járandóságaihoz hozzájárulás 561 m., nyugdíjak 1293 m. Az emelkedés a személyi járandóságoknál s itt van a legnagyobb baj, a 27 évi költségvetésben szemben 113 millió pengő.

Az ember egy kicsit megszedül, pláne a mai viszonyok között a millióknak ezen dobálódzásától. Különösen ha szembeállítók vele egy soronból származó aktuális napihírt.

„Hihetetlen dolgok fordulnak elő Sopronban az árverések körül. Valóságos anarchia. Egyik legutóbbi árverésen a hitelezőt képviselő soproni ügyvéd 60 pengőért szerzett magának egy több ezer pengős értékű telket. A napokban tartottak árverést, amelyen egy cséplőgépet foglaltak le az adós tartozásai fejében. Az árverést meg is tartották és a majdnem teljesen új cséplőgépet mond és ird 20 pengőért árverezték el. — Vagy ami meg megdöbbentőbb 1928. VI. 30-án a magyar földbirtokosokra 972 millió pengő volt betáblázva, 1930. VI. 20-án már 1648 millió pengő. Még egy, a mai helyzetben különösen érdekes adat. Az összes takarékbetétek és folyószámla követelések Magyarország pénzintézeteinél 1,978 millió pengőt tesznek ki (vidék 450, főváros 1528 millió). A bankjegyforgalom cca 500 millió.

Most még valami szomorú statisztikai adatokból, amely bennünket köszegieket is kell, hogy különösképpen érdekeljen. Magyarországon 53 tanítóképző van. 20 tanító és 33 tanítónőképző intézet. Fele katolikus, negyede állami, nyolcadik ág. ev. és izraelita. A növendékek száma 3900. Szomorú a következő adat. A tanítónövendékek közül 195-nek van középiskolai érettségije, 10-nek pedig gazdasági akadémiai oklevele. Minden évben közel 1500 tanítói oklevelet írnak alá képezdeinkben. Másfélszer tanító közül évente azonban legfeljebb 500 tud elhelyezkedni és így évenként 1000 tanító állástalan marad. Ez a helyzet nem hogy javulhat, hanem még csak rosszabbodhatik. Majdnem kétségbeesve kell, hogy kérdezze az ember, hova vezethet ez az egészen szerencsétlen kulturpolitika, mert hisz az egyetemi diplomákkal a helyzet még sokkal rosszabb. Mára elég. v. Sz.

Egy nyaraló impressziói Köszeg nyaraló-városról.

(Köszegen nyaraló nyugalmazott polgári iskolai igazgatótól kaptuk az alábbi sorokat. Mindenképp érdekes, hogy és mit lát, tapasztal Köszegen a nyaraló. Örülünk az elismerésnek, de annak is, hogy nyíltan és őszintén rámutat a hiányokra. Ezek legtöbbjének létezéséről sajnos, ugys van tudomásunk. A Horthy Miklós-utca aszfaltozása régi kívánsága a benszülőtteknek is. Sor is kell, hogy kerüljön rá, hacsak picikét is javulnak a viszonyok. Ami az olcsóságra az első bekezdésben vonatkozó kis túszurást illeti, nyíltan rá kell mutatnunk, ahány nyaralóval beszéltünk, mind meg van elégedve egy vendéglős kivételével. Viszont órea vonatkozólag annyira sűrűsödnek a panaszok, hogy nem ártana azt idegenforgalom érdekében egy kis hatósági beavatkozás. Nem szabad ugyanis tűnni, hogy egyes személyek túlkövetelése miatt az egész városnak rossz híre költse. — Necsak az aszfaltot, hanem a poros utcákat öntözni, megfelelő helyeken a padok mellett kis asztalkákat is felállítani, megszívleendő és könnyen meg is valósítható jó tanácsok. — Vízvezeték, csatorna legnagyobb és mindenki által hön óhajtott problémáink mindig napirenden vannak, de a mostani viszonyok mellett még csak hangosan sem merünk beszélni ezek megvalósításáról. Strandfürdő ahhoz képest, hogy most csináltuk, nem lehet többet az első években többet megvalósítani, a maga ne-

mében páratlan szép alreálisokai uszodánkról sem szabad megfeledkezni. Piszkos a Gyöngyös vize. — Hol van folyó, amelyiké tiszta? Még a Dunáé sem az. Még valahogy az idén több is errefelé az eső, hal' Istennek. — Kádfürdő állandóan vissza téré óhaj! Valamilyen formában fel kell megint támasztani. Ivóvíz, ez a kifogás meglepetés. Legalább is nekem. Mindig azt hittem, nagyszerű, kitűnő kutjaink ivóvize s meg ma is azt hiszem. Különösen, ha arra gondolok, hogy mily lehetetlen az Ivóvíz a tengerparti furdóhelyeken (Cirkvenica stb.) de meg a Balaton körül is. Valószínű, hogy Köszegen van rossz vizű kut is. Figyelmeztetni kellene a nyaralókat, melyek azok, nehogy helytelen itéletet alkossanak maguknak Ivóvizükről.) (v. Sz.)

Köszeg városnak régóta jó hírneve volt, hogy csinos város, szép környéke mintegy nyaralóvárosnak rendelt és főleg olcsó. Ez utóbbi ugyan több itt időző család nem ismerte el, de jó híren azért csorba nem esett.

Ha a nyaraló először jön ide, kellemesen lepi meg az uccák aszfaltozása és tisztasága. A Jurisits-tér ódon városháza, szemben a két régi templom, a vár ősi falaival meghatja a szemlélt. A Rajniss-ucca közsentejével áhitatot kelt a nézőben. A lakosság udvariassága jól hat az idegenre.

Az idegenforgalmi bizottság előzékenysége bizalmat kelt a nyaralóban, úgyhogy az első benyomások jólérző hitet ébresztenek. A régi boltíves kapualjak és szobák különösen a felvidékről származó idegennek ismerősöknek tűnnek fel.

Arról, hogy a földszinti szobák többnyire nedvesek, nem tehet senki, ezt más, sok város is sinyli mert az építő anyag többé-kevésbé mindig ugyanaz.

Természetes, hogy a lakáskiadók előzékenyek. hisz' bevételi forrásról van szó, a mai időben pedig mindenki örül a jövedelemnek. — A vendéglők jók, az élelmezés ellen tehát kifogás nem eshetik; a tej kitűnő, a vaj színtén, a köszegi sör is kitűnő.

Amint azonban a nyaraló meghonosodik, sok olyanra bukkan, aminek nem kellene lennie és soknak a hiányát érzi. Az idegennek pl. feltűnik, hogy a Várkör aszfaltozása az árvaháznál megszűnik és a Rajniss uccáig terjedő rész csak homokos ill. makadán ut. A Horthy Miklós uccában csak a járdát aszfaltozott, a kocsit nem; tessék ezt a forgalmas kis utcát megfigyelni, ha azon csak egy notorbicikli száguld végig, autóról nem is szólva, milyen porfelhő üli meg az utat! Öntözni nem igen szokták. Ebben csak az aszfaltozott uccák részesülnek, pedig ezeken alig van por. Öntözzék inkább a poros uccákat, nem kellene a szemekbe jutott por- és homokszemeket kikotorászni.

A városnak nagy hiánya a vízvezeték. Aki először jön ide, az szonját a köszegi vízzel nem igen olthatja a meszes, tehát édesízű víz, bár eléggé hűs, amint a szivattyú a kútból kihozza, nem izlik; köszegi születésűnek, itt felnőttek kell lenni, aki ezt jóízűen issza. Ezzel kapcsolatban van

